

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Haridus- ja teadusminister
määrus
terviktekst
08.11.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 05.11.2020, 12

Eesti Kirjandusmuuseumi põhimäärus

Vastu võetud 28.02.2017 nr 6
[RT I, 07.03.2017, 12](#)
jõustumine 10.03.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2019	RT I, 26.06.2019, 4	01.09.2019
02.11.2020	RT I, 05.11.2020, 11	08.11.2020

Määrus kehtestatakse [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 43 lõike 5 ning [teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse](#) § 13 lõike 1 punkti 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Eesti Kirjandusmuuseum

(1) Eesti Kirjandusmuuseum (edaspidi *EKM*) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi teadus- ja arendusasutus, mis ühtlasi täidab ka riigi keskse teadusliku mäluasutuse ülesandeid, hallates olulisi kultuuriloo ja rahvaluule (folkloristika) teaduslikke arhiive ning eesti rahvustrükise ja vanaraamatu kogusid ning tagab nende strateegilise arendamise, täiendamise, säilimise ja kättesaadavaks tegemise.

(2) EKMil on väikese riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat ning oma sümboolika.

(3) EKM juhindub oma tegevuses teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusest ning teistest õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest ja käesolevast põhimäärusest.

§ 2. EKM-i asukoht

EKM asub Tartus. EKM-i aadress on Vanemuise 42, 51003 Tartu.

2. peatükk Eesmärk ja põhitegevus

§ 3. EKM-i eesmärgid

EKM-i eesmärk on:

- 1) toetada eesti keele ja rahvuskultuuri säilimist ja arengut, sealhulgas tagada eesti rahvusliku teadus- ja kultuuripärandi osaks olevate arhiivide ja teaduskollektsioonide säilimine ja areng;
- 2) edendada humanitaarteaduste arengut ja innovatsiooni;
- 3) aidata kaasa Eesti nähtavuse suurendamisele globaalsel teadusmaastikul ning teadus- ja arendustegevuse rahvusvahelisele lõimumisele.

§ 4. EKM-i tegevusvaldkonnad

(1) EKM-is tehtav teadus- ja arendustöö on seotud EKM-is asuvate teadus- ning rahvuskollektsioonide, rahvuskultuurile oluliste arhiivide ja arhiivraamatukoguga. Uurimistöös rakendatakse digihumanitaaria (sealhulgas tekstikogude ehk korpusepõhiseid) ning interdistsiplinaarseid meetodeid.

(2) Oma eesmärkide täitmiseks EKM:

- 1) osaleb Eesti ning rahvusvahelises teadus- ja arendustegevuses uurimistoetustel põhineva teadustöö ning Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste programmide, lepingute, uurimis- ja arendusprojektide ning erialavõrgustike kaudu;
- 2) teeb koostööd ülikoolide, teiste teadus- ja arendusasutuste, mäluasutuste, raamatukogude ja arhiividega, sh andmete säilitamisel kesketes serverites;
- 3) osutab tasuta avalikku teenust, tagab selleks arhiivide ja teaduskollektsioonide ning uuringute tulemuste vaba kättesaadavuse EKM-i lugemissaalides ning erialaste andmebaaside ja infotehnoloogiliste vahendite abil;
- 4) pakub asutustele, organisatsioonidele ja üksikisikutele info-, analüüsi- ja digiteerimisteenust ning korraldab majasiseseid ekskursioone vastavalt EKM-i kogude kasutamise korrale ja teenustele kehtestatud hinnakirjale;
- 5) korraldab konverentse, seminare ja muid teadusüritusi;
- 6) kaasab noori teadlasi ja üliõpilasi teadus- ja arendustegevusse uurimistöö järjepidevuse tagamiseks ning osaleb doktoriõppe läbiviimises;
- 7) toetab oma teadlaste uurimistöö tulemuste avaldamist kõrgetasemelistes erialastes rahvusvahelise ning kodumaise levikuga trüki- ja avatud juurdepääsuga e-väljaannetes, lähtudes avatud teaduse põhimõtetest.

(3) EKM-i püsirahastamisel põhinev tegevus on rahvaluule (folkloristika) ja kultuuriloo arhiivide ning arhiivraamatukogu täiendamine, süstematiseerimine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine:

- 1) eesti vaimse kultuuripärandi süstemaatilise ja strateegilise kogude täiendamise säilituseksplaride, järelkomplekteerimise, välitööde, kogumise, kogumisaktsioonide, annetuste ja muu abil;
- 2) EKM-i kogude (sealhulgas digitaalsete kogude ja tagatiskoopiate) haldamine ja pikaajaline säilitamine, metaandmetega varustamine, arhiivide konserveerimine, restaureerimine ja säilituslikul eesmärgil digiteerimine;
- 3) teaduskollektsioonide ja teiste kogude täiendamine, arendamine, süstematiseerimine, teaduslik kirjeldamine ning digitaalse kättesaadavuse tagamine andmebaaside ja veebikeskkondade kaudu, arvestades seadustest tulenevaid piiranguid;
- 4) akadeemiliste tekstikriitiliste ja kommenteeritud allikapublikatsioonide ning teiste aluspublikatsioonide ettevalmistamine;
- 5) avalike teenuste osutamine.

(4) EKM-i toetuspõhine tegevus on seotud eelkõige teadus- ja arendustööga järgmistes suundades:

- 1) humanitaarteaduste alased alus- ja rakendusuuringud eesti kirjanduse ning võrdleva kirjandusteaduse ja kirjandusteooria, eesti rahvaluule ning võrdleva rahvaluule ja folkloristika ning eesti kultuuriloo ja nüüdiskultuuri alal;
- 2) erialaspetsiifiliste andmebaaside koostamine ja arendamine;
- 3) uute e-teenuste arendamine;
- 4) e- ja trüki-väljaannete (välja arvatud akadeemilised allika- ja aluspublikatsioonid) koostamine ja kirjastamine;
- 5) haridusressursside ning e-uurimistöö moodulite arendamine ning täiendusõppe korraldamine EKM-i tegevusvaldkondades.

3. peatükk EKM-i juhtimine

§ 5. Direktor

(1) EKM-i juhib direktor, kes kannab vastutust EKM-i tegevuse ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Direktor valitakse valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud tingimustel ja korras avalikul konkursil. Valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik sõlmib direktoriks valitud isikuga töölepingu kuni viieks aastaks.

§ 6. Direktori ülesanded

(1) Direktor:

- 1) juhib EKM-i tegevust ning vastutab selle otstarbeka korralduse eest;
- 2) esindab EKM-i õigusaktides ettenähtud korras;
- 3) sõlmib, muudab ja lõpetab töölepinguid EKM-i töötajatega õigusaktides ettenähtud korras ning kinnitab nende ametijuhendid;
- 4) kinnitab EKM-i sisekorra- ja asjaajamise eeskirjad ning muud töökorralduslikud dokumendid;
- 5) kinnitab EKM-i teaduskollektsioonide kasutamise eeskirjad;
- 6) kinnitab EKM-i struktuuri, olles ära kuulnud nõukogu arvamuse;
[\[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020\]](#)
- 7) annab aru EKM-i nõukogule ning valdkonna eest vastutavale ministrile ning tagab EKM-i muu ettenähtud aruandluse esitamise;
[\[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020\]](#)
- 8) korraldab nõukogu otsuste täitmist;
[\[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020\]](#)
- 9) moodustab kirjastamisnõukogu ning kinnitab selle kodukorra;

10) lahendab muid tema pädevusse antud ülesandeid.

(2) Oma pädevuse piires annab direktor käskkirju.

§ 7. Nõukogu

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

(1) EKMi tegevusega seotud küsimusi lahendab käesolevas põhimääruses sätestatud ulatuses nõukogu, mille koosseisu kinnitab EKMi direktori ettepanekul valdkonna eest vastutav minister kuni viieks aastaks.

(2) Nõukogu esimees on EKMi direktor. Nõukogu valib endale aseesimehe.

(3) Nõukogusse kuuluvad:

- 1) EKMi direktor;
- 2) EKMi arhiivinduskompetentsi esindaja;
- 3) EKMi teaduskompetentsi esindaja;
- 4) EKMi töötajate usaldusisik;
- 5) Rahvusarhiivi, Tartu Ülikooli Raamatukogu ja Eesti Rahva Muuseumi esindajad ning vajadusel teised EKMi arhiivide ja teadustöö valdkondadega seotud eksperdid;
- 6) Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja.

(4) Nõukogu liikmeid on võrdselt EKMist ja teistest seotud asutustest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 5 ja 6 nimetatud asutused nimetavad oma esindaja EKMi nõukogusse.

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

§ 8. Nõukogu ülesanded

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

Nõukogu:

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

- 1) kinnitab EKMi üldise töökorralduse ja töösuunad;
 - 2) kinnitab vajadusel EKMi finantseerimistaotlused ja jätkutaotlused ning nende täitmise aruanded;
 - 3) vaatab vajadusel läbi tegevuse ja muud aruanded, hindab ja kinnitab need;
 - 4) teeb valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanekuid EKMi põhimääruse muutmiseks;
 - 5) valib õigusaktides sätestatud korras EKMi akadeemilised töötajad;
- [RT I, 26.06.2019, 4- jõust. 01.09.2019]
- 6) teeb vajadusel ettepanekuid muudatusteks EKMi struktuuris;
 - 7) korraldab EKMi direktori valimise konkursi;
 - 8) esitab silmapaistvamaid uurimusi ja teadlasi EKMi välisteks autasustamisteks ning kandidaate Eesti Teaduste Akadeemiasse ja annab vastavaid soovitusi;
 - 9) kutsub vajadusel kokku EKMi rahvusvahelise nõuandva kogu ning kinnitab selle töö- ja kodukorra;
 - 10) kinnitab EKMi teadusväljaannete rahvusvaheliste kolleegiumide koosseisu;
 - 11) täidab muid talle pandud ülesandeid.

§ 9. Nõukogu töökord

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

(1) Nõukogu tuleb kokku vähemalt kaks korda aastas nõukogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe kutsel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete kirjalikul nõudmisel. Koosoleku võib läbi viia ka side- või infotehnoloogiavahendeid kasutades (välja arvatud salajased valimised).

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

(2) Nõukogu on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab vahetult või side- ja infotehnoloogiavahendite abil osa vähemalt pool selle liikmetest.

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

(3) Otsused võetakse vastu koosolekul lihthäälteenamusega, arvestades ka side- ja infotehnoloogiavahendite kaudu osalevate liikmete häält. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks esimehe, tema äraolekul aseesimehe hääl.

(4) Nõukogu otsused protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla nõukogu esimees (tema äraolekul aseesimees) ja protokollija.

[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

§ 10. Rahvusvaheline nõuandev kogu

(1) Rahvusvaheline nõuandev kogu koosneb EKM-i põhilisi teadussuundi esindavatest kõrge rahvusvahelise mainega teadlastest ja annab EKM-ile nõu teadusstrateegilistes küsimustes.

(2) Rahvusvahelise nõuandva kogu liikmete arvu ja koosseisu kinnitab EKM-i nõukogu viieks aastaks.
[RT I, 05.11.2020, 11- jõust. 08.11.2020]

4. peatükk Vara ja finantseerimine

§ 11. Vara

(1) EKM-il on oma tegevuse läbiviimiseks vara, mille moodustavad talle riigivara valitseja poolt sihtotstarbelisse kasutusse antud maa, hooned ja rajatised, soetatud seadmed, inventar ja muud materiaalsed väärtused.

(2) EKM kasutab ja käsutab vara õigusaktidega sätestatud korras.

(3) EKM-i arhiivides ja arhiivraamatukogus säilitatavad materjalid on eesti rahvusliku teadus- ja kultuuripärandi osa.

§ 12. Finantseerimine

EKM on riigi teadus- ja arendusasutus, mida finantseeritakse riigieelarvest ja muudest allikatest.

5. peatükk Aruandlus ja järelevalve

§ 13. Aruandlus ja järelevalve

(1) EKM peab finants- ja statistilist arvestust õigusaktides kehtestatud korras.

(2) EKM-ile riigieelarvest eraldatud vahendite sihtotstarbelist kasutamist ning EKM-i tegevuse vastavust põhimäärusest tulenevatele eesmärkidele kontrollitakse õigusaktidega sätestatud korras.

6. peatükk Ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

§ 14. Ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

EKM-i tegevuse korraldab ümber või lõpetab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul, kuulunud ära Teadus- ja Arendusnõukogu arvamuse.

7. peatükk Rakendussäte

§ 15. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]